

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI POŚWIĘCONY
 = = = SPRAWOM MIEJSCOWYM ORAZ ZAGŁĘBIA DĄBROWSKIEGO. = = =

Prenumerata wynosi Rocznie rb. 6, półrocznie rb. 3, kwartalnie rb. 1 k. 50, miesięcznie kop. 50, wraz z przesyłką pocztową lub odnośnikiem do domu. Zagranicą, za markami pocztowymi, dopłaca się miesięcznie kop. 60.

Ceny ogłoszeń: Za pierwszą jednodniową lub jego miejsce przed tożsami k. 40, na 2 i 3 dni po k. 25, na 4 dni po k. 15. Drobne ogłoszenia po k. 5, a wyraz. Najtańsze ogłoszenia kop. 20. Ogłoszenie treści matrymonialnej o 50% drożej.

PRENUMERATA I OGŁOSZENIA przyjmują księgarnie, kawiarnie i muza ogłoszeń: w Częstochowie, Warszawie, Łodzi i miastach powiatowych.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA
 Częstochowa, II-ga Aleja № 38—Telefon № 50.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie z wyjątkiem dni świątecznych od godz. 8—10 wieczorem. Rękoписe adresowane redakcji nie wraca.

Biuro: w Zawierciu w księgarni p. Z. Hubickiej i w Rakowie u p.

Cena pojedynczego numeru kop. 3.

2-ga Aleja № 38. — Tel. № 497.
TEATR „URANJA”

Program od Soboty 14 do Poniedziałku 16 Czerwca (włącznie).
POTĘGA DUSZY
 KRONIKA GAUMONT'A (wypadki chwili)
 NIEWYŁOMACZONA SIŁA (wybitny dramat)
 COLORADO (ciekawa natura)
 Pokon nie da się wziąć na kawał (komedia)

NA SCENIE
 pod artystycznym kierunkiem Stokowskiego
LIZKA i FRYTZEK
 Melodyjna operetka w 1 m. akcie.
ARTYSTYCZNY Kabaret
 Składający się z monologów, kupletów i t. d.

II-ga Aleja № 43. **TEATR „ODEON” KRZEMIŃSKIEGO**
 Najstarszy w Królestwie
 Telefon № 4—77.
 Program od soboty 14 do wtorku 17 Czerwca 1913 roku (włącznie).
CI, KTÓRZY ODCHODZĄ...
 Wybitny dramat w 3 części. z życia lekarzy ze słyn. trag. włoskim E. LACCONI w roli głównej.
 Bombardowanie Janiny Jedynego zdjęcia z nat. ilustracją okropności minionej wojny
 Zbłąkane owieczki (komedia)
 Dziennik Pathe № 217 (spr. b)
 Na Scenie: **Muszę mieć dziecko** Farsa w 1 ak. w FOTOPLASTYKONIE Wycieczka po Królestwie.

II-ga Aleja № 19. **TEATR PARYSKI** Kinematograf
 Telefon 334.
 Program od soboty 14 do poniedziałku 16 Czerwca 1913 r. (włącznie).
 KRONIKA GAUMONT'A (natura) | PRINCE W MŁODOŚCI b. komicz.
WIELKODUSZNOŚĆ KOBIETY Współczesna tragedia w 3-ch cz.
 Nad program: OD FRYKA NIE UMKNIESZ — (bardzo komiczne)
 NA SCENIE: pod artystycznym kierunkiem Fr. Stróżewskiego
TAJEMNICE STAREGO MIASTA Krotowhila w 1-ym akcie

Jedyny w Częstochowie
LEKARZ DENTYSTA
 chrześcijanin
STEFAN BARYLSKI
 Aleja II № 43 (Odeon) tel. 611.
 Leczenie. Zęby sztuczne. Wymiarowanie bez bólu. Przyjmuje 10—1 i 3—7 p. p.

DENTYSTA
Roman FILIPOWICZ
 CHRZEŚCJANIN
 II-ga Aleja № 24 Telefon № 482.
 Przyjmuje od 9—1 i od 3—7 po poł.

A. DĘBICKI
Geometra przysięgły
 Teatrna 23 m. 14 parter telef. 802
 Wykonuje wszelkie roboty Miernicze

„ POKOST ”
C. Ch. Szmida w Rydze
 oraz wszelkiego rodzaju
Farby i Gips
 Poleca: Skład Materiałów Aptecznych i Farb
WACŁAWA ORŁA
 w Częstochowie, III Aleja 46.

BÓL GŁOWY I MIGRENE
LEK NA MIĄSO — LEK NA NERWOSIN
LEK NA BÓL GŁOWY I MIGRENE
LEK NA NERWOSIN
LEK NA MIĄSO
LEK NA BÓL GŁOWY I MIGRENE

Podania o przyjęcie DO MĘSKIEGO PRYWATNEGO SEMINARJUM DLA NAUCZYCIELI LUDOWYCH W URSYNOWIE.
 wraz z dokumentami (świadectwo szkoły, metryka, świadectwo powtórnego szczerpienia ospy, piśmiennicze zobowiązanie rodziców do regularnego wnoszenia opłaty szkolnej, zaświadczenie 2-ch osób wiarogodnych co do moralnego prowadzenia się kandydata i krótki własny życiorys) należy nadsyłać przed 15 sierpnia r. b. pod adresem: Warszawa, skrzynka pocztowa № 377.
 Kandydaci na kurs I y (w wieku lat 15—18) i na kurs II-gi (od lat 16—17) winni stawić się na egzamin w Ursynowie 27 sierpnia o godz. 8 rano.
 Kancelaria Seminarjum wysyła na każde żądanie program i warunki przyjęcia

- DO SPRZEDAŃIA**
- 1) W Warszawie sklep optyczny w punkcie pierwszorzędny. — Firma egzystuje 40 lat. Cena 4,000 rub. zaraz 2,500 pozostałe 1,500 ratami.—
 - 2) Majątki domy, place, młyny, tartaki parowe i t. p. w Częstochowie, Radomsku, Zawierciu i innych miejscowościach.— Do ułokowania 3,000 rub. na hipotekę miejską zaraz.—

Częstochowski Kaucjonowany BIURO KOMISOWE S. BZOWSKI i J. DRESZER
 2 Aleja № 33. Telefonu № 79.

Firma w Częstochowie ul. Zelazna № 7 Telefonu 578.
BETON
 Poleca: się z robotami i wyrobami betonowymi i żelazo-betonowymi jako to chodniki burty chodnikowe kregi studzienne, rury kanalizacyjne i t. p.
Po cenach przystępnych.

40 DNI 40
Bezpłatnie!!
 Kto się nie nauczy w przeciągu 40 dni plynąć, mówić, czytać i pisać po niemiecku, francusku i łacinie, według naszych samouczków najnowszej metody (wyswietlenie inno-reklama) temu zwracamy pieniądze. Cena samouczka jednego języka z przes. za pobr. pošt. 1 rb. 10 k., 2-ch 1 rb. 90 k., 3-ch 2 rb. 80 k., 4-ch 3 rb. 65 k. Obstatunki wypełnia jedynie skład na całą Rosję: St. Petersburgi
 Peterb. Storonu, Bolszaj per. 56. J. K. PETERS.
40 DNI 40

Zginął
 pasport Feliksa Mirowskiego wydany przez gm. Gidle pow. Noworodn. 15

Przyjmę
 miejsce pokojów, gospydny lub do wszystkich do Oferty w Administr. Gości 121

Zginął
 pasport Jana Michałskiego wydany przez gm. Przybr. pow. Częstochowskiego 109

Nowa 46
 Mieszkanie 2 pokoje z kuchnią od 1 Lipca awiado odnowione ma-że być stażnia wozownia góra na siano tanio. 0498

Blisko Jasnej Góry
 sprzedam piękny okród 4-ch pokojowy 400 dzrosz otoczonyy sad-dawka dom o 12 mies-kaniach studnia w pod-wózur i stajnie na bar-dzo dogodnych warun-kach wiadomość od go-dziny 10 rano do 6 po poł. Wieluńska 25. 114

Z powodu
 założenia fabryki sprze-dam 3 domy po 3 mies-kania z placami razem lub pojedynczo Wiede-mość ul. Krakowska 62 J. Wojniczek Tamże ka-kanie do drewna i gra-mofon za bezcen. 106

Potrzebny
 naucojny lub naucoy-dielka z prawami do skłoty fabrycznej. Ofę ty składać należy do Adm. „Głosu Częstochow-skiego” pod literami F. W. 118

Chrześcijański
 skład Blacharski Jana Cechul. Krakowska 83 wykonują roboty budo-wane kościelne krycie i emarowanie dachów i t. p. Robota sumienna ce-ny uosiarowane. 72

Potrzebne
 panny i uczennice do-pracowni sukien, uscg kroju najnowszą meto-dą i tanio ul. S. Bar-bary Nr. 4 m. 12. 67

Budka
 do sprzedania lub do wynajęcia czaiżki przy stacji karacma Zetelma ul. Krakowska 62. 96

Rower
 do sprzedania ul. Stara 4 Janicki. 96

Lokale 4 po-koje
 kuchnia, łazienka wodociąg słoneczne suche i ciepło do wynajęcia II Aleja Nr. 23. 82

Lokale
 Do wynajęcia 3 i 4 po-koje z wszelkimi wygo-dami, Cerkiewna 6. 108

Wózek
 dziecienny używany sprze-dam ul. św. Barbary 18 w sklepie. 110

Potrzebna
 zdolna sklepowa, sarządająca z kancją do składu wędlin. Oferty Penker Sosnowice. 127

Mieszkanie
 pokój z kuchnią i j. dnu stanowią do wynajęcia Szkoła 16. 126

Sprzedam
 dom murywany składa-jący się z 2 mieszkań z placem. Cena przystę-pna na wiadomość u nume-rowego na stacji Kol. W. W. 129

Do sprzedania
 siodło angielskie i apar-et fotograficzny Horby Rotmistrza Galawin. 138

Do sprzedania
 niedrogo 2 łóżka szelaz-ny meblowe z materaca-mi siatkowymi fabryki Goszyńskiego Dojazd 17 m. 12. 135

Zginął weksel
 wydany przez Andrzeja Popińskiego na rb. 100 Łaskawy szlachta raży oddać p. Szczytowski 3 Aleja 61. 139

Zginął
 pasport Szypa Zygalskiego wydany przez gm. Kobielen Wielkie p. Noworodn. 0502

Rower
 francuski bryczka lek-ka i dwie pary kanar-ków trókołowy zaraz do sprzedania ul. św. Bar-bary 24 sklep. 130

Zginął
 pasport Aleksandra Ka-spryka wydany przez gm. Wroosowa powiat Częstochowski. 132

Do sprzedania
 dom z ogodem na Ka-wiej ul. 16 warunki de-bre —131

Korzystny
 interes, bez konkura-cji, udziału solidnemu chrześcijaninowi lub przyjmę wspólnika z ma-łym kapitałem Aleja 25 mieszkana 12 0498

Do sprzedania
 obrab. jedwabny używa-ny meble wyszlifoa-ny stół biurowy i łóżko ta-lane wiadomość w składzie fortepianów Aleja 25 0500

Rower
 do sprzedania w dobrym stanie ul. św. Barbary 21 u kowala. 116

Zginął
 pasport Jana Widur-skiego wydany przez gm. Korosko pow. Kielec-kiego. 107

Pierwszorzędny Zakład Artystyczny Rzeźbiarsko-Kamieniarski i Sztukatorski
WYKONYWA
KRUSZYŃSKI i PROSZOWSKI
 RZEZBY POMNIKI, ROBOTY W SUDO-WLANE I KOŚCIELNE.
 Fabryka posiadki cementowej na chodniki stopni mozaikowych oraz wszelkich wyrobów z cementu. Ceny Najprzystępniejsze

Z Radomska.

„Strajk“ uczenio.
Zydowski „Lodzer Tageblatt“ w nr. 119 donosi co następuje:
Na pensji żeńskiej pani Hitzarskiej w Radomsku przelozona dala raz jako zastępczynię do klasy nauczycielkę — zydówkę. Ucenice — chrześcianki przeciw temu zaprotestowały. Z powodu tego protestu nazajutrz znowu „zasirajkowaly“ uczenie — zydówki i po dwóch dniach strajku przelozona zmuszona byla dla przeblagania zydówek wydalic nauczycielkę — chrześciankę, która sie zydodom nie podobala.
Oto do czego dochodził wszechwładza i bezczelność zydowska, jednocześnie ulęgliść chrześcijan uzależnionych od zydów.

WYSTAWA SZTUK PIĘKNYCH

w Częstochowie, Teatralna № 11, otwarta codziennie od g. 11 do zmierzchu, w sobotę, niedzielę i święta do 8 w.

Z Przyrowa.

(Koresp. własna „Gońca Częst.“)
Otrzymałiśmy z prośbą o zamieszczenie co następuje:
W imię sprawiedliwości racz Szanowny Panie Redaktorze, zamieszczyć w swoim poczytnym piśmie te słowa które czuję się w obowiązku skreślić w odpowiedzi na korespondencję z Przyrowa w numerze „Gońca Częstochowskiego“ z dnia 6 czerwca r. b.
Ja, jako pisarz gminny, zaliczony wraz z wójtów przez „Przyrowiaka“ do jakiejś kliski, nilezielskiej wyjaślam:
Wspominany ogród, jak również budynki, gdzie obecnie mieści się szkoła nr. 1, na mocy postanowienia zebrania gminy Przyrow, z dnia 29 września 1878 roku kupione zostały 4 stycznia 1879 r. dla urzędu gminnego, w posiadaniu którego były do 1 Lipca 1887 roku. Nieruchomość ta później przeznaczona była do użytku szkoły nr. 1 bez wyłączenia do estate tejże, mając na względzie, że szkoła nr. 1 ma już 2 1/2 morgi ogrodu na którym może być wydubowany dla niej budynek i że przeznaczona czasowo nieruchomości może przydać się nowo utworzonej szkole.

Nowo utworzona szkoła nr. 2 mieści się w wynajętym domu, a p. nauczyciel szkoły nr. 1 używał i używa wspomnianego szkolnego gruntu i czasowo oddanego budynku z ogrodem, wobec tego też zupełnie zbędne są badania „Przyrowiaka“ nad brakiem ogrodu przy szkole i nad deptaniem praw nauczycieli przez Urząd gminny, który nigdy nie był wrogo usposobiony jak do „szkółki, tak i do nauczycieli, a zawsze popierał na zebraniach sprawy szkolne czego najlepszym dowodem może sluzycь przeprowadzenie i zaakceptowanie przez niechętnych w takich razach „gminników“ otwarcia czterech nowych szkół.
Postanowienie zebrania gminnego co do oddania ogrodu szkole nr. 1 czasowo jej oddane w 1887 roku należy przypisać przedej p. nauczycielowi, który postępowaniem mógł „urzadzic“ ogród, między innymi oszczędnością na ogale siali szkolnej w czasie zimy, na co gminnicy stale występowali z sążanem, aby raz temu pozolycь koniecznie opał dla szkoły przeprowadzić w naturze.
Racz przyjac. Szanowny Panie Redaktorze wyrazi szacunek i poważania.
Stanisław Chmielewski.
Przyrow, 10—VI—1913 r.

Kafle i roboty združackie
L. NIEPRZECKI i S-ka

KRONIKA.
KALENDARZYK

Dziś Bazylego
Jutro Wita Modesta
Wschód słońca 5—40 Zachód słońca 6—21
Długość dnia 16—41 Przybyło dnia 9—7
1845 Otwarcie kolej żelaznej do Grodziska

Wieczór na wplyw.
Dziś, w sobotę 14 bieżącego godz. 8 wieczorem w sali Strazy ogniowej ochotniczej (Mikołajowska 83) na rzecz niezaradkowych uczniów gimnazjum polskiego G. Kosińskiego odbędzie się wieczór wokalnno-muzyczny. Program wieczoru następujący:
Część pierwsza:
Intelligēt — Jednoaktowa satuka przez B. Góreckiego, która odegrają pp. I. Radgowski i Rzepkiewicz i Długoszewski (ucz. gimn.), piosenki nastrojowe do słów Edwada Siońskiego — odśpiewa

wa p. Anna Malinowska.
Część druga:
Witlorauda — baśń litewska Ignacego Kraszewskiego z muzyką Stanisława Moniuszki, w której teksty łączące wypowie p. Jan Radgowski, pieśni Romusy odśpiewa p. A. Malinowska, pieśni dżuk wykona chór żeński, pieśni prozobowe wykona męzki chór uczniów gimnazjum, z solem barytonowem p. Józefa Sabok.
P. Mąkosza odśpiewa cavatine z Fausta i Inne.
Akompagniamet objął dyr. Stefan Jakubowicz. Monologować będzie p. Rzepkiewicz.
— **Ruch patryczny.**
Wczoraj przybyli do Częstochowy na Jasną Górę dwie pielgrzymki.
Z parafii Wyszyna w gub. kaliskiej — 107 osób z ks. jubilatem Kajetanem Książkowskim oraz starszym bratem Janem Dyssem na czelu.
Z parafii Zuzel w gub. łomżyńskiej — 600 osób z ks. Antonim Pomirskim, który, jako solentaz wczorajszy odprawił rano Mszę w kaplicy św. Antoniego. W południe też orzysstepowało do Komunii św. około 200 osób z tej kompanji.

— **Pielgrzymka jubileuszowa do Skempego.**
W przyszłym miesiącu zapowiadana jest z Częstochowy pielgrzymka do słynącego łaskami Skempego w pow. lipnowskim, w gub. półockiej.
Korzystając z przypadającego w tym roku 1600 letniego jubileuszu triumfu chrześcijaństwa — pielgrzymka rzeczoną wyruszy w dniu 24 lipca b. r. połągłem kolej warsz.-wied. do Warszawy, potem statkami parowymi Wisłą przez Czerwinski, Plock i Dobrzyń nad Wisłą. W Czerwinski zwiedzą pielgrzymi starożytny kościół poklasztoru z obrazem cudami słynącym, w powrocie zaś przez Lipno dojdą pielgrzymi do Włocławka a stąd wróca koleją przez Skieriewice do Częstochowy. Cała podróż trwać będzie 6 dni. Zapisy rozpoczyna się na miesiąc przed terminem, czyli dnia 24 czerwca.

Zaznaczamy jednocześnie, że bliższych informacji co do tej pielgrzymki udziela p. Zygmut Sobocinski, właściciel handlu win (ul. Kamienie 23), lub hotel Krakowski.

Odczyt o Ziemi Świętej w „Ognisku Robotniczym“.

Jutro więc p. Adam Kozlarski, znany przewodnik pielgrzymek polskich do Rzymu i Jeruzolimy wygłosi w Częstochowie w sali „Ogniska Robotniczego“ ul. Krakowska nr. 13 w godz. 10 a 3, 5 i 7 wiecz. trzy odczyty jak wygląda cała Ziemia Święta, ilustrowane 200 obrazkami, zdjętymi z qatury i z odpowiedniem objaśnieniem wszystkich pamiatek religijnych. Program:
a) Kierunek drogi do Ziemi Świętej od Odessy do Jaffy z miejscami postoju id o okrętu i przejazdu,
b) Wszystkie pamiatki religijne w Jeruzolimie,
c) Prawdziwa droga Krzyżowa, po jakiej stapał Chrystus, dzwigalac krzyz na ramionach,
d) Grób Chrystusa ze wszystkich stron,
e) niezmiernie rzadkie widoki: Góry 40 to dnlowego postu Zbawiciela, Kaplicy Krwawego Potu, Kaplicy Biczowana, Wieszorzki: Góry Oliwnej, Dolny Józefata, Ogrodni Gótejsmanji, Jordana, moza Martwego Itd. Poczatkunk i zdrady Judasza.

Kto jednak nie może, a organie nierzec przed śmiercią Ziemi Święta, ten ani chwili wachać sie nie powinien, aby zaapokoił potrzebę ducha.
Bilety wieceznie nabycwać można w dni powszednie w kancelarji „Ogniska Robotniczego“ ul. Krakowska nr. 13, w niedzielę zaś w kasie teatralnej od godziny 1-ej w południe do 4-7 wiecezo rem, Krakowska 13. Ceny miejsc znacznie nizniejsze

— Na biednych.

Prelegent jutrzejszy p. Adam Kozlarski, który mówił będzie w „Ognisku“ o Ziemi Świętej podał do władz prośbę o zwolnienie biletów na jego odczyty od wyznaczanego podatku, ofiarowując za 25 procent od dochodu na rzecz rozdawnictwa biednym parafji częstochowskich i warszawskich „chleba św. Antoniego“.
— **Ze szkół.**
W sobotę 21 bm. odbędzie się popis szkolny p. Leonii Komar, na którym oprócz deklamacji, robot ręcznych oraz rysunków — reprezentowane będą również śpiewy i gra fortepiana.

Popis na pensji p. Garzteckiej odbędzie się również 21 bm.
— **Z koncertów Namysłowskiego.**
Pierwsze koncerty pp. Karola i Stanisława Namysłowskiego dowiodły a raczej potwierdziłyraz jeszcze o artystycznej wartości tego znakomitego zespołu instrumentalnego.
Z utworów posiadających wartość muzyczną nadmienić należy: — Taulec hiszpański — Moszkowskiego, uwerturę „Baika“ Moniuszki i „Elegję“ Czajkowskiego i Inne. — Jak zwykle wszystkie swojskie utwory Namysłowskiego tak i tymrazem mazar jego p. t. „Z całej duszy“ cieszył się wyjątkową sympatją publiczności. Ze względu na niewielką liczbę koncertów publiczność skorzysta zapewne, by uslyszecь tę pięknie brzmiącą orkiestrę.

Nadto wykonano sympatyczny obrazek muzyczny oparty na najpopularniejszych motywach ludowych p. t. „Wesele wiejskie“ W. Powiadowskiego.
— **Odlózona wywieczka.**
Proszeni jesteśmy o zczazuczenie, iż zapowiedziana na jutro, t. j. na niedzielę 15 b. m. wywieczka „Dzwignik Częstochowski“ z przyczyn niezależnych od organizatorów została odlózona.
— **Nowa placówka chrześcijańska na Rakowie.**

Z zadowaniem dzielimy się z czytelnikami naszego „Gońca Częstochowskiego“, wiadomością, że podjęta przez nas agitacja w kierunku odzyskania polskiego handlu w Częstochowie, — wbrew akcji pewnych grup, usilujacych znaczenie naszej pracy oslabic — wydaje coraz to nowe owocy nie tylko w naszym mieście, lecz i w miejscowościach okolicznych.
Oto z Rakowa donoszą, iż w ubiegly poniedziałek ks. kan. Nawrocki dokonał poświęcenia chrześcijańskiego sklepu galanteryjnego z konfekcją męską i damską p. f. „Bela Malec“, którego brak dawał się we znaki. Nowej tej placówce przesyłamy staropolskie „Szczęść Boze“.
— **Z „Odeonu“.**
Ostatni afisz „Odeonu“, zapowiada rozpoczynający się z dnem dzisiejszym następujący program: „Ci, którzy odchodzą“ (dramat) bardzo zajmujący tem, że oprócz treści o wysoce dramatycznym napięciu, posiada wielką wartość naukową, gdyż wszystkie badania gruzliczne pod mikroskopem wykonane zostały przez pierwszorzędne powagi lekarskie w Torynie... Następnie „Bombardowanie Jantny“, jedyne autentyczne zdjęcie z minionej wojny.

Na scenie p. Kislewski dla odmiayn wystawia bardzo wesola farsę z francuskiego „Chęc mię dżlecko“. W próbach zaś dwie ostatnie nowosci Petersburskiego teatru „Miniatyr“, które od trzech miesiecy nie schodzą z tamtejszego repertuaru.

— **Wakujące posady.**
Wydział Rekomendacji Pracy przy Staracystawcu Wzajemnej Pomocy Pracyowników Handlowych i Przemysłowych m. Częstochowy, ma do obsadzenia następujące dwie posady: 1) Biuhaltera korespondenta w jednej z powiazanych firm w Bzdziele z pensją 100—120 rb. miesięcznie (zależnie od kwalifikacji); 2) Ekspedienta w pierw-

szorzędnej firmie ekspedycyjnej w Sosnowcu, obeznanego dokladnie z taryfami kolejiwowemi — z pensją do 100 rb. miesięcznie.
Oferty z kopjami świadectw nalezy kierować do kancelarji Stowarzyszenia.

— **Z teatru „Paryskiego“.**
Dziś teatr „Paryski“ wystawia po raz pierwszy krotochwilę ze śpiewami i tańcami „Tajemlice Staroego Miasta“ z przepiękną muzyką Adama Wrońskiego. Na ekranie ukaże się obraz: „Wielkodużność kobiety“, współczesna tragedia duszy kobiecej, z udziałem znakomitej Jany Porten.
— **Zabawa Twa abstynentów „Przyzłość“.**

Zarząd Częstochowskiego Oddziału tow. abstynentów „Przyzłość“ otrzymał pozwolenie Rady Miejskiej za Nr. 6670 na urządzenie, w parku miejskim 7 września b. r. zabawy p. n. „Pierwszej wielkiej zabawy abstynenckiej“.
— **Z „Uranji“.**

Dziś w sobotę „Uranja“ zamyka sezon teatralny pełną humorem operetką Offenbacha, pod tyt. „Lizka i Frycek“, przelozonej z niemieckiego przez p. T. Gamskiego, artysty teatru „Uranja“. Operetka ta będzie jednocześnie beneficjum p. S. Truszyńskiego. Operetkę poprzedzą obrazy kinematograficzne, a raz kabaret z współudziałem całego towarzystwa. Program niezmienny pozostaie do poniedzialku, poczem towarzyszące artystyczne w zwiększonym komplecie udaje się na 2 miesiace do Olcwca.

Druga Wystawa Rolnicza w Częstochowie.

Centralne Tow. Rolnicze Królestwa Polskiego od glównego Zarządu Rolnictwa otrzymało pozwolenie na urządzenie w Częstochowie Wystawy Rolniczej.

— **Kara za meldunki.**
Za nieprzeżegranie przepisów meldunkowych skazano Józefa Bajdeckiego na 5 rb. kary lub 3 dni aresztu i Józefa Harowicza na 10 rb. kary lub 3 dni aresztu.

Nie szczędźcie ofiar!

Dla czytających pismo starannie, jak to mówią — od deski do deski — nie obca jest zapewne rubryka p. t. ofiary. — Nie jednokrotnie też i czytelnicy naszego „Gońca Częst.“ przebieglali oczyma pomienioną rubrykę, napykają się z nami wiekiem „Do uzupniania redakcji“ i dla wielu to trzy, wyrazy nie przedstawiały nic tak specjalnie godnego uwagi — gdy faktycznie zaś kryją one w sobie tyle cichych dramatów, tyle ukrytej przed oczyma ogólni niedoli, ile niedostępnych dla nas tragedji odgrywa się na każdym dżdźbie trawy, na każdym plątku wonnego kwiecica. Bowiem poza jawną, rzucającą się na każdym niemalem kroku nędzą, poza potrzebami instytucji, dobroczynnych są jeszcze cale zastępy ludzi bez kęsa chleba, bez dachu nad głowa, którzy jednak wola zginąć śmiercią głodową, lecz nie wyślągą ręki po łajmuznę. Do tych właśnie wyziedzicznych dociera groź ofiary, składany do poznania redakcji, boć ktoż dobrze przedjeć do zakamarków miejskich, do sutyry i poddażyć — jeśli nie pismo codzienne. W imieniu więc wstydzących się zebrać, w imieniu cichych „miedoli“ i nie wykrawiającej się, na zewnątrz nędyz apeluujemy do Was — Częstochowianie — nie szczędźcie ofiar „do poznania redakcji“ — nie szczędźcie choćby najmniejszych sumy a to celem umożliwienia nam prowadzenia gadal pracy samarytkańskiej przerwanej z powodu zupełnego wyczerpania się funduszu.
Sądzimy, że głos nasz nie przebrni bez echa, — miejmy tego zresztą liczne dowody.

Reportuar Teatru Polskiego w Warszawie.

Sobota, 14 „Lilje“.
Niedziela 15. „Lilje“.

LOKOMOBILE

PRZEMYSŁOWE DO 1000 HP.

WENTYLOWY ROZDZIACZ PARY SYST. LENTZ

HENRYK LANZ

WARSZAWA TEL. 276-00. Niecała 10.

Szlachetne serce

POWIESC

(Ciąg dalszy)

Lecz przy tem, nie wolno zapominać o naturalnem przeznaczeniu kobiety. Jeśli ona sama czuje, że nie jest stworzona dla domowych zajęć, że jej duch nauki i wiedzy spragniony, wtedy powinna mieć prawo zaspokożenia tego pragnienia, lecz wtedy nie powinna wychodzić za mąż. Uznaliśmy to jako niedorzeczne, gdyby mężczyzna wbrew powołaniu od natury naznaczonemu kolebami sprawami się zajmował. Jak samo uważamy to dziwnem, jeśli zamężna kobieta zaniedbuje dzieci i obowiązki małżonki, aby się oddawać zajęciom poza domem lub służbie państwowej. Niech tak czyni, jak długo jest samą, ale niech nie sądzi, że może słynąć równocześnie i dobrze dwom panom.

— Jezeli więc kobieta jest lekarzem i jako taki nabyła sławy i zasługi a potem wychodzi za mąż, to pan żąda, by zaniegała swej czynności i poświęciła się życiu domowemu?

— Niech lecz dalej chociaż jest męczką, jezeli tylko szczęścia familii jej pozwól, ale żądam stanowczo, by wyrzekła się wszelkiego zajęcia, wszelkiej służby, skoro tylko została matką.

— Materjalne położenie rodziny może przecież wymagać nieodzownie, by

nie zaprzestała swego dawniejszego zajęcia? — W tym wypadku, postąpiłaby sobie kobieta całkiem nierozwaznie łącząc swój los z losem mężczyzny, który pracą swą nie może zapewnić rodzinie stalego utrzymania, gdyż jest zmuszoną dla materjalnych interesów zaniedbywać najważniejszy obowiązek wychowania dzieci.

— Przypuścmy — odpowiedziała Gertruda — że dwie osoby nawzajem się kochają, lecz stosunki mężczyzny są tego rodzaju, że nie mogą się pobrać, jeśli kobieta nie do utrzymania nie dołoży. Czy sądzisz Edwardzie, że tych dwoje ludzi nie powinni złączyć się z sobą?

— Wcale nie; współna praca jest tylko silniejszym węzłem między małżonkami, lecz w tym wypadku żądam, żeby swą pracę i swe życie tak urządzili, aby dzieci, jeśli takowe mieć będą, zostawały pod ścisłym nadzorem matki. Jeśli zaś kobieta sama tylko potrzebuje domu opęda i obowiązku względem dzieci zaniedbuje, to praca jej nie ma warta, choćby nawet zysk był wielkim.

— Ale pan darujesz, że najniższe warstwy robotników, tak a nie inaczej czynić muszą? U nich musi kobieta bardzo często tak ciężko pracować jak i mężczyzna.

— Dlatego też zaniedbują bardzo często dzieci, i oddają je od pierwszych chwil życia na pastwę nędzy, zostawiając bez dozoru; rosnę wraz z błędami i

występkami wyssyanymi z mlekiem matki i stają się w końcu zbrodniarzami. To jest najsmutniejsza strona tej warstwy, że dzieci ich są ciągle prawie, gdy dorastają, na ulicy, a gdy nędza i pokusa się przybliży, ulegają bez walki, bo nie nauczyły się różnicy między dobrem a złem, prawością a nieprawością. Jedynym kierownikiem jest szkoła ludowa, ale niepodobną jest jej działalność bez wszelkiej pomocy ze strony rodziców. Na wsi są stosunki o wiele lepsze, biedny włościanin ma swoje chatkę a dni robotnicy dła, dwořon nie są tak liczne, by kobieta nie mogła od czasu do czasu w domu pozostać. Ubóstwo zmusza dzieci już wreszcie do wzięcia udziału w pracy, i mają ojcowlanę, chociaż bardzo nędzną. Lecz nie pojmuję, dlaczegooby miał wykształcony człowiek życie swe na tej moralnie niezdrowej podstawie opierać. Dlaczego ma wykształcona kobieta, mogąca być w kółku rodziny bardzo pozyteczną, opuszczać ten zakres działania, aby osiągnąć cel daleko mniej mający wartości? Dlaczego ma wdzierać się w zakres działalności mężczyzny, jezeli dla niej takie znaczne pole otworem stoi?

— Bo są wyjątki, które nie myślą szukać szczęścia tam, gdzie pan chcesz, aby je znalazły.

— Wyjątki nie stanowią reguły — cyparł Edward wstając jak się poznęgał.

Po jego oddaleniu się rozmyślała Gertruda dokładnie nad jego słowami, które jak przyznać musiała, wiele praw-

dy zawierały; prawda ta wzbudziła w niej niepokój; gdyż, gdyby tak było, jej piękne sny, że kobieta przez rozzerzany zakres działania uwolni się może od uczuć, byłyby tylko iluzją. Gertruda czuła już od dłuższego czasu, że praca sama nie może jej zupełnie zadowoľnić, że w piersi jej znajduje się prężna, której wypełnić nie umie. W jej sercu mieszkał zdradliwy głos, który jej szeptał o szczęściu wielkiem, gdyby była z nim, żyła temi myślami co on, dla niego pracowała, i w razie potrzeby za niego się ofiarowała. Silnego tego głosu, który napomina serca do szukania bratniego, nie może silićmć praca. Głosu natury słuchać musimy, czy chcemy, czy nie.

Marzenie o chatce na ustroniu, w którejby wraz z ukochanym raj sobie otworzyła, było Gertrudzie obcem, lecz wkrótce miała je poznać. Przyznanie się że darowała serce mężczyźnie, było dla niej dość trudne, ale gdy śmiało na świat spoglądała, nie mogła pojąć, dlaczego to uczucie miało ją ukojczyć? Czyż siła miłości nie była w niej najmocniejszą i najszlachetniejszą? Cóż jest życie bez miłości? A bez miłości jest śmierć postrachem. Kochać przedmiot kochania godny, było już samo przez się szczęściem a to poczesało Gertrudę. Nie potrzebowała może przyznawać się do tego uczucia, które się do niej wkładło bez jej wiedzy; ale nie przeszkadzało to jej używać czystych rozkoszy jakiego jej sprawiała jego obecność. (dca)

Osobliwosci etykiety dworskiej.

Przed kilku laty drobne różnice, zachodzące w ceremoniałach dworów angielskiego i niemieckiego dały powód do żartobliwej przygody, której bohaterem mimowolnym był sir Frank Lascelles, angielski ambasador w Berlinie.

Oto cesarz Wilhelm II z okazji rocznicy urodzin króla Edwarda VII, zaprosił na obiad dworski angielskiego ambasadora. Kapela pułkowa, przegrzynająca podczas obiadu, otrzymała polecenie przy odejściu ambasadora zagrać hymn „God save the King”. Hymn ten miało grać tak długo, dopoki powóz ambasadora będzie widoczny.

Gdy ambasador ukazał się w powozie, kapela zagrała angielski hymn narodowy. Ponieważ jednak według przepisów etykiety angielskiej każdy Anglik w podobnie uroczystej chwili musi stać z odkrytą głową, nie śmiając się z miejsca aż do ukłoenia niemu, przeto sir Frank Lascelles stanął w powozie — czekał. Kapelmistrz, widząc po zgraniu hymnu, iż poaż ambasadora nie zniknął jeszcze z oczu — stosując się do polecenia — zagrał hymn powtórnie. Ambasador, stosując się do etykiety — stał w powozie i czekał... Po raz już trzeci i czwarty kotły, trąby i bębny mćdliły się do Boga, ażeby ochraniał króla Edwarda VII, a ambasador niewzruszony i zrezygnowany stał — czekał... Az — o Nieba! — nareszcie z rozkazu Wilhelma orkiestrze poleciono złożyć instrumenty i w ten sposób uwolniono nieszczęśliwego ambasadora z kłopotliwej sytuacji.

Środek przeciw pijaŋtwu.

W miastach Holandji zauważono w ostatnich czasach wiele wypadków ciężkiego opilstwa. Zarządy miejskie wprost wadzily tedy następujący środek przeciwko upiianiu się.

Policeja zwraca uwagę na osoby, wychodzące z restauracji i innych miejsc szynkownia trunków. Gdy policjant zauważy kogoś, ciężko pijanego i z trudnością podróżującego do domu; waszda go grzeźnie do dorożki i odwozi najuprzejmie do kancelarii policyjnej. Tam wzywany lekarz bada „chorego”, wyrokuję, czy nie grozi mu jakie niebezpieczeństwo. Jezeli opinia brzmi pomyślnie, znów pakują zatrutego do dorożki i odwożą do domu. Jezeli lekarz uzna stan alkoholika za poważny, odwożą go do lecznicy.

Nazajutrz policja przedstawia rachunek za dorożki i lekarza właścicielowi knajpy, w której nastąpiło zatrucie i żąda zapłaty, grożąc odebraniem koncesji.

Podobno od chwili wprowadzenia tego przepisu, pijaństwo zmniejszyło się znacznie, gdyż właściciele restauracji wystrzegają się sprzedawać trunki gościom, liblającym przedrać miarę.

Możeby to i u nas ten środek po skutkował.

Kwiaty jako pokarm.

Kwiaty, które dotychczas zachwycały dwa zmysły ludzkie — wzrok i powonienie, dziś służą zaczynają ku zaspokoeniu smaku. Mianowicie w Ameryce weszły bardzo w użycie potrawy z kwiatów. Najlububiejszym przysmakiem są orchideje, smażone w słodkiem cieście i w taki sposób, że kwiaty zachowują całą swą piękność i kształt. Kucharz, który pierwszy obmałił przepis na tę potrawę, zrobił podobno duży majątek. Kwiaty bzu i akacji, pieczone w tłustem cieście, podawane są jako przekąski przed obiadem. Z listków różnych przyrządza się słodką wonną salatkę. Fioletki w cukrze jada się na wety. Ha, może to i praktyczne, gdy kwiaty zaczyna ją wędznąć, zamiast je wyrzucac — jeść i to jeszcze jako przysmak.

Ze świata.

Amerykańskie sposoby reklamowania.

Wiadomem jest, że amerykanie od dawna byli i są mistrzami w dziedzinie reklamy. Obecnie najnowszym pomysłem w Ameryce jest reklama — figura człowieka, jakby spadającego z dachu, który stara się utrzymać rękami za gyzym. — Figura jest naturalnej wielkości, pomalowana na kolor właściwy i daje na ulicy złudzenie człowieka żywego. Na placach owego człowieka umieszczony afisz z reklamą firmy, na górze zaś: ratujcie bo spadam.

Rany w wojnie bałkańskiej.

Francuski gen. inspektor-lekarz, dr. Delorme, ogłasza następujące interesujące dane, odnoszące się do ran, zadanych podczas ostatniej wojny bałkańskiej.

Łącznie bulgarski, a właściwie krótki szeroki nóż, zadawał ciężkie rany, mało co ustępujące ranom, zadanyim przez pociski z broni palnej.

Dyscyplina ogólnowa w plechocie bulgarskiej była pilnie przestrzegana. Na wielkie odległości strzelali tylko wybrani strzelcy. Dopiero na średnich odległościach ogień stawał się ogólnym i

bywał kontynuowany do odległości 400 m od przeciwnika. Skutkiem tak małej odległości, bulgarzy zadawali przeciwnikowi bardzo ciężkie rany.

Turcy — przeciwnie — strzelali masowo i odrazu na wielkie odległości, przez co celność ich ognia była bardzo niedostateczna, a rany przezeń zadane, średnio ciężkie. Przytem pociski karabinowe tureckie skutkiem swego małego ciężaru i zakończenia ostrym szpicem przebijaly koki na wylot, nie wywołujacy straskanki. Dalej zaś pociski tureckie nie porwały za sobą cząstek tkaniny z ubrania, co na proces gojenia się ran wpływało bardzo korzystnie.

Wzruszający testament arca.

Pe ten wzięte, umierający na suchoty w więzieniu w Stanisławowie w Galicji, zapisał sto koron, oszczędzonych w ciągu kilku lat swej kary więziennej na „Polskie gimnazjum” w Czerniowcach, stolicy Bukowiny, rzewnieim słowami mówiąc swój testament. Był synem urzędnika, dzieckiem porządnych rodziców, którzy chcieli go zrobić wykształconym, poważnym człowiekiem. Posyłano go do szkół ludowych pol-

skich, uczył się, chciał iść do gimnazjum. Gimnazjum polskiego jednak nie było w Czerniowcach, były gimnazja niemieckie i do tych go oddano. To też na równej dotąd drodze życia, potknął się po raz pierwszy o fatalną zawadę, o obcy język wykładowy. Chłopiec nie mógł rozumieć i nie rozumiał nauki w języku niemieckim — jak sam mówił o sobie w testamentie — i następstwem tego było najpręd opuszczenie szkoły, potem wykojenie! Oto młody chłopiec począł spadać po pochylności życia, aż wreszcie oskarżony o ciężką zbrodnię, został skazany na kilka lat więzienia. Tam ciął gałkę do grosza, aby je ofiarować na szkodę polską.

W paiej sprawie.

Jeden z dzienników paryskich daje statystykę psów, żyjących we Francji. Według tych cyfr, jak się zdaje, autentycznych, było we Francji w r. 1912 — 3,745,436 przedstawicielei paiej rasy. W samym Paryżu jest ich 76,551, z czego 38,810 jest psów podwóżkowych, a 37,741 psów zbytowych. Import psów wynosił w r. 1912 — 5,693 sztuk; z tego 1,822 importowano z Anglii, 1,273 z Niemiec, a 1,851 z Belgii.

Tabela neurzędowa

wygranicy w ciągnienu V klasy 200 loterii klasycznej Króleskiej Polskiego.

Dnia 12-go czerwca 1913 r., jako w 3-im dniu ciągnienu wyszły następujące główne wygrane:

Rb. 2000 na n-ra 11977 21708 Rb. 1000 na n-r 14847 Rb. 400 na r-1561 6224 8594 10240 15007 15687 16723 17388 Rb. 200 na n-ra 1310 2595 4208 8-27 8076 9375 9716 13015 13880 16074 17206 17960 20390 21861 22231 Rb. 100 na n-ra 1731 3180 3348 4020 4031 6317 6907 8407 11633 15444 16519 16595 19371 20037 20055 20413 20907 21336 21764 22324 22916 28003

Po rabli 50 wygrani Euro-Ry

16	1378	3057	4386	5828	6979	8300	9989	11215	12269	13569	14895	16361	18067	19419	20743	22040
102	483	105	98	37	88	110006	23	73	658	982	59	167	32	71	73	
72	87	9	482	68	7040	14	16	92	75	712	9	423	89	51	94	76
211	93	86	41	90	62	92	83	99	58	15026	35	90	67	823	81	
79	583	87	84	837	92	437	85	328	803	85	81	86	20	9	75	89
304	683	250	438	67	111	58	17	46	1	859	209	85	36	606	84	107
73	98	56	42	79	67	589	117	55	18	74	10	529	86	59	92	12
67	741	314	50	85	92	629	55	74	19	14002	7	35	386	53	643	67
443	81	38	66	87	201	32	208	417	46	6	341	90	407	86	264	26
88	846	409	80	6022	23	67	17	24	49	102	92	939	22	671	90	71
521	975	64	672	72	27	69	18	82	451	6	417	36	51	85	91	320
442162	6	730	98	46	794	47	525	500	39	36	69	59	737	21082		
75	80	84	61	116	338	83	51	85	20	30	50	77	73	54	84	56
9	275	96	877	25	68	95	60	682	22	34	90	17057	524	828	16	426
651	306	99	96	73	417	880	69	96	84	62	542	1162	638	35	142	6
76	22	816	96	95	71	913	831	730	746	228	78	60	71	43	43	618
710	33	628	5084	283	859	25	65	818	71	52	620	69	710	976	59	621
17	63	78	93	94	638	9021	76	20	81	72	63	874	35	34	206	64
28	76	13	113	413	772	37	79	26	828	86	41	16	35	146	66	54
49	426	868	27	92	83	55	80	31	90	315	9	71	38	119	45	72
56	16	78	72	555	96	58	429	34	57	83	708	84	870	26	322	77
60	508	79	76	603	807	72	33	45	130095	85	29	96	7	32	403	806
80	13	922	208	27	75	174	527	68	11	87	57	95	902	68	29	51
98	37	50	63	44	76	243	69	59	28	428	828	61	19	231	52	64
805	75	55	63	62	89	991	708	70	5	72	979	75	28	62	69	71
32	99	70	81	69	971	520	90	99	136	95	16004	98	106	332	637	7
934	668	75	307	88	802	42	968	931	61	522	31	603	23	41	90	939
58	71	4010	78	779	800	258	913	67	76	28	36	65	29	421	46	34
1028	27	400	38	63	7	17	99	233	41	61	58	58	22	613	67	57
83	620	63	10	823	65	607	41	12006	69	668	68	839	90	66	732	64
140	37	88	19	44	106	3	7	10	899	77	91	42	625	38	2307	61
47	30	99	542	81	10	76	62	92	77	723	124	909	245	48	48	115
220	824	116	662	86	13	774	99	125	441	24	16	28	49	92	70	48
39	61	238	719	919	21	834	11033	44	49	52	227	65	74	94	832	67
42	74	95	25	209	93A	88	57	65	832	68	67	94	703	81	80	
79	969	354	89	26	77	40	95	85	531	46	327	71	345	20	907	99
353	3004	68	43	38	79	49	133	210	14	57	32	18026	63	27	9	211
61	37	69	71	39	97	64	209	38	56	90	47	61	66	37	2025	51